

5

6

7

8

9

10

1

5: Matej Gamser se je v raziskovalni nalogi ukvarjal s pticami v sadovnjakih. foto: Eva Vukelič

6: Veliko vrstno pestrost v intenzivnem sadovnjaku Matej pripisuje bližini naravnih življenjskih prostorov (gozda, reke ter mejic na okoliških poljih). foto: Matej Gamser

7: Največ vrst ptic je Matej zabeležil v visokodebelnem sadovnjaku. foto: Matej Gamser

8: Blaž Blažič je primerjal ptice med sadovnjaki na Gorenjskem in Dolenjskem. foto: Marjana Ahačič

V nalogi omenjaš veliko število ptičjih vrst. Ti je kdo pomagal pri njihovem določevanju? Kdo te je navdušil nad pticami?

Pri določevanju ptičjih vrst mi ni pomagal nihče. Prepoznavanja ptic sem se večinoma naučil sam, nekaj pa tudi na ornitoloških taborih in izletih. Seveda pa imam tudi ustrezno literaturo. Zlasti uporabljam Svenssonov Bird Guide (Collins). Nad pticami sem se navdušil sam. Sprva so me zanimala ujede in sove, predvsem zaradi veličastnega leta v zraku.

Bi izpostavil kaj posebno zanimivega s terena ali kakšno novo ugotovitev?

Ugotovil sem, da so poleg visokodebelnih sadovnjakov pomembni tudi intenzivni. Na vrstnost in številčnost ptic vpliva tudi okolje, ki obdaja sadovnjake.

Blaž Blažič – 1. letnik gimnazije Kranj Raziskovalna naloga z naslovom Primerjava ptic izbranih sadovnjakov na Gorenjskem in Dolenjskem (mentorica Eva Vukelič)

Kakšne tipe sadovnjakov si izbral za raziskovalno nalogo?

V moji raziskovalni nalogi sta bila predstavljena dva tipa sadovnjakov – okrasni sadovnjak in visokodebelni sadovnjak. V okviru teh dveh tipov sem preučeval pet sadovnjakov, in sicer okrasni sadovnjak v Gaberniku na Dolenjskem, hribski sadovnjak I v Gaberniku na Dolenjskem, hribski sadovnjak II v Gaberniku na Dolenjskem, Strmica pri Kovorju na Gorenjskem in Klanec pri Kovorju na Gorenjskem.

Si odkril kakšne razlike v vrstni sestavi ptic v sadovnjakih na Dolenjskem in Gorenjskem?

Na Dolenjskem so se pojavili predstavniki iz družine sov in golobov, medtem ko jih na Gorenjskem nisem opazil. Prav tako se je na Dolenjskem pojavilo veliko večje število plezalcev kot na Gorenjskem. Med omenjenimi plezalci bi izpostavil pivko, ki jo na Gorenjskem nisem opazil. Zanimivo je, da sem med opazovanjem na Dolenjskem opazil večje število vrst ptic z rdečega seznama RS.

Kaj vpliva na pojavljanje posameznih vrst ptic v sadovnjakih?

Pri moji raziskavi sem ugotovil, da na pojavljanje posameznih vrst ptic v sadovnjakih vplivata dva dejavnika, in sicer starost dreves in habitati, ki obdajajo določen sadovnjak. Izpostavil bi črnoglavko in rjavega srakoperja, ki sta se po vsej verjetnosti pojavila v Hribskem sadovnjaku II zaradi mejice, ki ga obdaja. V Strmici in Klancu na Gorenjskem pa se je redno pojavljal krokar zaradi obdajajoče deponije Kovor. Starost dreves je bila na Dolenjskem starejša kot pa na Gorenjskem. Iz navedenega sklepam, da se je prav zato tu pojavilo večje število plezalcev.

Kako to, da si se odločil za raziskovanje ptic in ne kakšne druge živalske skupine?

Za raziskovanje ptic sem se odločil, ker me ptice od vseh živalskih skupin najbolj zanimajo. S svojo raznolikostjo in hkrati tudi skrivnostnostjo me vedno znova očarajo.

Jurij Hanžel – 3. letnik gimnazije Vič, Tanja Šumrada – 2. letnik gimnazije Jožeta Plečnika Raziskovalna naloga z naslovom Popis gnezdeče populacije postovk Falco tinnunculus v Ljubljani in značilnosti njenih gnezdišč (mentor Damijan Denac)

Skupaj s 17 prostovoljci sta v maju in juniju 2007 popisovala gnezdeče populacije postovk v Ljubljani. Kaj sta ugotovila? So bile kakšne ugotovitve za vaju presenečenje?

Popisali smo 27 postovkinitih gnezd na območju znotraj ljubljanske obvoznice, ki je merilo približno 33 km². Sicer smo že prej vedeli, da je gnezdečih postovk v Ljubljani veliko, vendar pa jih ni še nihče popisal, tako da so to prvi podatki o njihovem dejanskem številu. Kljub temu pa je bila dobljena gostota presenečenje, posebno še po pregledu tuje literature.

V nalogi sta svoje rezultate primerjala tudi z raziskavami v drugih evropskih mestih. Lahko kaj povesta o tem?

Ugotovila sva, da je gnezditvena gostota postovk v Ljubljani izredno visoka – kar 8,6 gnezdečega para na 10 km². Med mesti, za katere sva našla podatke, je imela

Ljubljana daleč najvišjo gostoto. Treba pa je opozoriti, da v raziskavo ni bila zajeta vsa Ljubljana – v nepopisanih delih mesta utegne gnezditvi manj postovk kot v popisanih. Odgovor na vprašanje, ali je gnezditvena gostota postovk v Ljubljani res med najvišjimi v Evropi, lahko dajo le nadaljnje raziskave.

Za popis tako obsežnega območja sta potrebovala prostovoljce. Kako sta jih navdušila za popis postovk? Je delo s prostovoljci zahtevno?

Delo s sopopisovalci pač vzame nekaj več časa in organizacije, kot pa takrat, ko delaš sam. Vendar sva bila oba navdušena nad njihovo zagnanostjo in pripravljenostjo, da nama pomagajo. Misliva, da to odtehta vse težave pri usklajevanju. Za popis sva jih navdušila z objavo vabil na popis v eni izmed prejšnjih števil te revije in z obveščanjem članov prek elektronske pošte. Nekaj pa sva jih tudi sama poklicala in povabila, naj pridejo zraven.

Vajina raziskovalna naloga ni takšna kot druge raziskovalne naloge, kajti napisana je v obliki strokovnega članka. Zakaj sta se odločila za takšen način podajanja svojih rezultatov?

Oba sva imela izkušnje s pisanjem raziskovalnih nalog že iz osnovne šole. Zato sva želela preizkusiti nekaj novega. Pisanje znanstvenega članka je bilo za to nadvse pripravno. Meniva, da nama utegne znanje, ki sva si ga pridobila s pisanjem tega članka, v prihodnosti še koristiti.

Še enkrat pa hvala vsem, ki so nama pri raziskovalni nalogi pomagali: vsem sopopisovalcem, najinemu mentorju Damijanu Denacu in Tomažu Miheliču za pomoč pri pripravi kart.

Akcija mladih ornitologov: Gnezdilnice

// Tanja Šumrada

V sredo, 12. decembra 2007, smo se mladi tako po starosti kot po srcu zbrali v prostorih Ljubljanske sekcije v Ljubljani. Naš namen je bil sestaviti gnezdilnice za ptice. Zbralo se nas je 13 udeležencev. Začetne sramežljivosti je bilo hitro konec in že kmalu je prostor napolnilo sproščeno prijateljsko ozračje. Pod budnim očesom mojstrov Vojka Havlička in Ivana Kogovška smo se hitro lotili dela. Na pripravljene lesene dele bodočih gnezdilnic, ki sta jih prijazno pripravila zgoraj omenjena mojstra, smo najprej narisali in nato še izvrtali luknje za žeblice. Ko je bilo to opravljeno, pa smo se lotili sestavljanja hišic. Naši prvi izdelki so hitro nastali, čemur so kot po tekočem traku sledile še nove in nove gnezdilnice. Kljub temu da smo pridno delali, pa nam je nekaj dela še ostalo. Tako smo se ponovno srečali januarja v podobni zasedbi in hiške še prebarvali in jih pripravili za obešanje v naravi.

Obema vodjema akcije se zahvaljujemo za pripravo in vodenje ter zanimiv večer.

In kako naprej?

Večino izmed izdelanih gnezdilnic smo namenili akciji mladinske sekcije razdeljevanja ptičjih hišic zainteresiranim šolam in vrtcem iz Ljubljane in okolice. Tako bodo otroci, ki jih zanimajo ptice in narava, lahko s pomočjo priljudnega obrazca spremljali dogajanje na svoji ptičji hišici in nam svoja opažanja tudi posredovali. Vsakodnevno opazovanje dogajanja pred in v okolici gnezdilnice je namreč zelo zanimivo, poleg tega pa ima lahko tudi izobraževalno noto. Vse zainteresirane šole se lahko za sodelovanje prijavijo na elektronski naslov doppmladi@gmail.com.

9: Tanja Šumrada in Jurij Hanžel sta popisovala gnezdeče populacije postovk (*Falco tinnunculus*) v Ljubljani. foto: Matjaž Premzl

10: Ugotovila sta, da je gnezditvena gostota postovk v Ljubljani izredno visoka. Med evropskimi mesti, za katere sta našla podatke, je imela Ljubljana daleč najvišjo gostoto. foto: Dejan Bordjan

1: Mladi tako po starosti kot po srcu smo se zbrali v prostorih Ljubljanske sekcije in sestavljali gnezdilnice za ptice. foto: Tanja Šumrada